

Dunaszeg környezetvédelmi programja

2017-2022

Készítette: Hutyán Róbert
térképész-hidrológus
távérzékelési szakmérnök; DESS - Paris VI
környezetirányítási szakértő

Tartalomjegyzék

Előzmények	3
Az előző környezetvédelmi programban megfogalmazott javaslatok	3
Az 2003-ban elfogadott környezetvédelmi program megvalósítása	5
A környezetvédelmi program megvalósítása érdekében elfogadott önkormányzati rendeletek éves bontásban	5
2002	5
2003	6
2004	6
2005	7
2006	8
2007	8
2008	8
2009	8
2010	8
2011	8
2012	8
2013	9
2014	9
2015	9
2016	10
Az önkormányzati rendeletek szakterületenkénti áttekintése	10
A közúthálózat fejlesztése érdekében tett intézkedések	10
Hulladékgazdálkodás	12
Területhasznosítás	12
Csapadékvíz elvezetés	13
Közvilágítás fejlesztése	13
Levegőtisztaság-védelem	13
Természetvédelem, zöld terület gazdálkodás	13
A 2003-ban elfogadott környezetvédelmi program megvalósult célkitűzései	13
Levegőtisztaság-védelem	13
A talaj, a felszín alatti és a felszíni vizek védelme	15
Hulladékgazdálkodás	17
Épített terület, zöld terület gazdálkodás	17
Energiagazdálkodás	20
Természeti környezet megőrzése	22
A lakosság tájékoztatása	24
Környezettudatos nevelés	24
Hiányzó helyi rendelkezések és szabályzatok megalkotása	24
A környezetvédelem jelenleg hatályos jogi háttere	24
A megújított környezetvédelmi programban megvalósítandó feladatok	25

Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek a javítása.....	25
A levegőminőség javítása	25
Zajterhelés csökkentése	26
Környezet és egészség	26
Zöldfelületek védelme	26
Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata	27
Természetvédelmi oltalom alatt álló területek és természeti értékek kezelése, fenntartása, őrzése	27
Az erőforrás-takarékosság és -hatékonyság javítása a gazdaság zöldítése	27
Energiatakarékosság és –hatékonyság javítása	27
Közlekedés és környezet	27
Turizmus – ökoturizmus	28

Előzmények

Dunaszeg Önkormányzata a törvényi előírásoknak eleget téve 2002-ben elkészítette a település környezetvédelmi programját, amelyre 2001 őszén nyert pályázati támogatást a Környezetvédelmi Alap Célelőirányzatából.

Az 1995-ben megalkotott, és azóta folyamatosan a változó feltételekhez és igényekhez igazított környezetvédelmi törvény 2017. január 1-jétől hatályos változata részletesen szabályozza a környezetvédelmi tervezés rendszerét. A törvényben meghatározzák a tervezési hierarchiát, amely szerint országos, területi (regionális), megyei és települési környezetvédelmi programokat kell készíteni, és a tervezési folyamat során az alacsonyabb szintű környezetvédelmi terveket össze kell hangolni a magasabb szintű környezetvédelmi tervekkel.

Az Országgyűlés feladatául szabja a törvény a Nemzeti Környezetvédelmi Program elfogadását, és a képviselőknek két évente értékelniük kell a Nemzeti Környezetvédelmi Programban meghatározott célkitűzések végrehajtását is. Ezen kívül az Országgyűlés dönt a Kormánynak a környezet állapotáról szóló beszámolójáról, meghatározza a Kormány és a helyi önkormányzatok környezetvédelmi feladatait, jóváhagyja a környezetvédelmi feladatok megoldását szolgáló forrásokat, valamint ellenőrzi a források felhasználását.

A környezetvédelmi tervezés alapjául szolgáló Nemzeti Környezetvédelmi Programot hat évente kell megújítani, és erre legutóbb 2015-ben került sor. A jelenleg érvényes Nemzeti Környezetvédelmi Program a Magyar Közlöny 2015. évi 83. számában jelent meg. Ez a program egy keretstratégia, amelynek fő célkitűzése, hogy elősegítse a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek a megvalósítását. A legfőbb céljai a következők:

- Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása
- A természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata
- Az erőforrás-takarékosság és az erőforrás-hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése

A fenti program eredményes végrehajtásához elengedhetetlen a társadalmi összefogás, amely során a kormányzat aktív partnerei az önkormányzatok, a vállalkozások, a gazdálkodók, a különböző intézmények (tudományos, oktatási-nevelési, szakmai), a civil szervezetek és a lakosság.

A hatékony megvalósításhoz az is szükséges, hogy az egymásra épülő szinteken – települési, megyei, országos – a feladatokat összehangolják úgy, hogy egy-egy adott feladat azon a szinten valósuljon meg, ahol az a leggazdaságosabban és legeredményesebben oldható meg, és a megfelelő tudás és helyismeret rendelkezésre áll.

Az előző környezetvédelmi programban megfogalmazott javaslatok

A DHV munkatársai 2002 decemberében készítették el a 2003-ban elfogadott települési környezetvédelmi program helyzetfeltáró részét. Ennek során átfogó adatgyűjtést végeztek az akkori regionális államigazgatási szerveknél – Észak-dunántúli Környezetvédelmi Felügyelőség, Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, Fertő-Hanság Nemzeti Park, Körzeti Földhivatal, Győr-Moson-Sopron Megyei Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat –, valamint a települési önkormányzatnál.

Ezt követően a törvényben meghatározott elvek szerint megnézték, hogy a jogszabály alapfogalmakat meghatározó részében felsorolt öt környezeti elem – föld, levegő, víz, élővilág, és az ember által létrehozott épített (mesterséges) környezet – milyen állapotban volt a helyzetfeltárás időszakában.

Megvizsgálták és elemezték Dunaszeg regionális kapcsolatait, majd áttekintették a település természetföldrajzi adottságait, területhasználati jellemzőit, és vízgazdálkodási adottságait. Elemezték a 2002-ben tapasztalt levegőminőségi állapotot, foglalkoztak a falu zaj- és rezgésvédelmi jellemzőivel, áttekintették a település védett területeinek és zöldfelületeinek aktuális állapotát, és megvizsgálták a hulladékgyűjtés pillanatnyi helyzetét.

A helyzetfeltárásból kapott eredményeket összegezve, megállapították a község önkormányzatára háruló környezetvédelmi feladatok fontossági sorrendjét, és a település vezetőivel meghatározták azokat célokat, amelyek alapjául szolgáltak a települési környezetvédelmi programnak.

A programba bevett feladatokkal két célt kívántak elérni. Egyrészt arra törekedtek, hogy biztosítsák velük a települési szintű környezetvédelmi projektek előkészítését, másrészt megalapozott legyen az, hogy a feladatok megvalósulását biztosító pályázatokon a község eredményesen vehessen részt.

A program egyes elemeinek kidolgozásakor az a cél vezérelte az előző települési környezetvédelmi program készítőit, hogy az adatgyűjtés során feltárt problémákra valóban hatékony megoldásokat találjanak, és olyan megoldási javaslatokkal álljanak elő, amelyek jól áttekinthetőek, és a gyakorlatban viszonylag egyszerűen megvalósíthatóak.

A programelemeket a következő témakörönként csoportosítva dolgozták ki:

- levegőminőség-védelem (8 javasolt téma)
  - Komplex közlekedés fejlesztési terv készítése
  - A települést kerestülszelő közút átkelési szakaszának rendezése
  - Burkolatfelújítás
  - Kerékpárút-hálózat kiépítése
  - Mezőgazdasági utak korszerűsítése, bevonása a hálózatba
  - Más közlekedési módok előtérbe helyezése (feltételeinek javítása)
  - A lakossági gázbekötések arányának növelése
  - Mezővédő erdősávok létesítése
- zaj- és rezgésvédelem (1 javasolt téma)
  - Zajtérkép készítése
- a talaj, a felszíni és a felszín alatti vizek védelme (5 javasolt téma)
  - Környezetkímélő mezőgazdasági művelési módok elterjesztése
  - Irányelvek kidolgozása a mezőgazdasági műtrágya- és növényvédőszer-használat szabályozására
  - Gazdálkodók ösztönzése a hígtrágya probléma megoldására
  - Tájsebek, felhagyott bányák, anyagnyerő helyek rehabilitációja
  - A szennyvízcsatorna hálózatra csatlakozó háztartások számának növelése
- hulladékgazdálkodás (4 javasolt téma)
  - Hulladékgazdálkodási tervek készítése
  - Szelektív hulladékgyűjtés szervezése
  - Bio (szerves) hulladék komposztáló telep létrehozása
  - A településen található illegális hulladék-lerakóhely felszámolása
- épített környezet, zöldterület-gazdálkodás (5 javasolt téma)
  - Zöldhálózati rendszer kialakítása
  - Vízfolyások, mély fekvésű vizes területek rehabilitációja
  - Települési „zöldkapu” kialakítása
  - Mezővédő erdősávok telepítése
  - A leromlott állapotú értékes épületek, létesítmények állagmegóvása, felújítása
- energiagazdálkodás (2 javasolt téma)
  - Közintézményi energiafelhasználás csökkentése
  - Lakossági tájékoztatás az energiatakarékossági lehetőségekről
- a természeti környezet megőrzése (2 javasolt téma)
  - Természeti érték leltár létrehozása
  - Az egyedi tájértékek kataszterének elkészítése
- szemléletformálás (2 javasolt téma)
  - A lakosság tájékoztatása

- Környezettudatos nevelés

- hiányzó helyi rendelkezések, szabályzatok megalkotása

A fenti listából látható, hogy a 2003-2008 közötti időszakra - az előző környezetvédelmi program készítői – 29 különböző környezetvédelmi feladat megoldását tűzték ki célul. Meg kell azonban azt is jegyezni, hogy a felsorolt feladatok közül, a közút hálózattal kapcsolatos javaslatok némelyikében – eltekintve az önkormányzati kezelésben lévő úthálózattól - valójában nem az önkormányzat volt az illetékes, hanem például a Magyar Közút Nonprofit Zrt. jogelődje. Ebből az következik, hogy a levegőtisztaság-védelem témakörében javasolt két program - a települést kereshatároló közút átkeletési szakaszának rendezése, illetve a burkolatfelújítás – tekintetében a falu Önkormányzata legfeljebb javaslattevőként szorgalmazhatta a fenti feladatok megvalósítását, de érdemi ráhatása nem volt az 1401-es számú főúton elvégzendő felújítási munkák elvégzésére.

Az 2003-ban elfogadott környezetvédelmi program megvalósítása

Dunaszeg vezetői a 2003-ban elfogadott települési környezetvédelmi programot a lehetőségeikhez mérten igyekeztek következetesen megvalósítani. Maximálisan törekedtek a környezetvédelmi törvényben a helyi önkormányzati feladatokat szabályozó, a 46. § (1) bekezdésében meghatározott előírások betartására. Ennek keretében önkormányzati rendelettel elfogadták a települési környezetvédelmi programot, majd folyamatosan együttműködtek a környezetvédelmi feladatokat ellátó egyéb hatóságokkal, más önkormányzatokkal, és egyesületekkel. Az önkormányzat illetékességi területén elemezték és értékelték a környezet állapotát, és arról évente legalább egyszer – rendszerint az adott esztendő utolsó hónapjában – tájékoztatták a lakosságot. A településen megvalósítani szándékozott fejlesztések esetében pedig igyekeztek érvényesíteni a környezetvédelmi követelményeket, a környezetvédelmi programban megfogalmazott célok mielőbbi elérése érdekében, amelyek elősegítették a környezeti állapot javítását.

A környezetvédelmi program megvalósítása érdekében elfogadott önkormányzati rendeletek éves bontásban

Az alábbi múltidézés hasznos lehet abban a tekintetben is, hogy egy kívülállónak is jó áttekintési lehetőséget biztosít arra vonatkozóan, hogy milyen következetesen törekedett a falu Önkormányzata a megelőző 15 évben arra, hogy ha módjukban állt, akkor lépésről lépésre megvalósítsák a települési környezetvédelmi programban meghatározott feladatokat. Érvényes ez a megállapítás annak ellenére is, hogy volt két olyan esztendő – 2008 és 2010 –, amikor nem tudtak környezetvédelmi célú fejlesztéseket megvalósítani. Akadt azonban több olyan év is, amikor viszont igen szép számmal adódott lehetőség a község környezeti állapotát javító beruházások elindítására, és megvalósítására.

Nézzük tehát az Önkormányzati Képviselő-testület környezetvédelmi témában hozott döntéseit éves bontásban 2002 és 2016 között.

2002.

A település felelős döntéshozói tulajdonképpen 2002-ben már elébe is mentek a kötelezettségeiknek, mert annak ellenére, hogy a települési környezetvédelmi program megvalósítására elnyert támogatásból csak az év utolsó hónapjában került sor a helyzetfeltárás elvégzésére, a testület már az év első negyedétől több olyan döntést hozott, amelyek a falu környezetvédelmi állapotának a javítását célozta.

58/2002. (III.28.) – A községi Önkormányzat Képviselő-testülete csatlakozási szándékát fejezi ki a Győri Kommunális Szolgáltató ismerttetett komplex regionális hulladékgazdálkodási rendszeréhez.

190/2002. (VII.29.) - Dunaszeg községi Önkormányzat Képviselő-testülete 2002. évben el kívánja végeztetni a betonozott vízelvezető árkok helyreállítását, javítását, melynek fedezete a költségvetés tartaléka.

198/2002. (IX.12.) - Az Önkormányzat Képviselő-testülete el kívánja végeztetni a Pusztakert utca 5

cm vastagságú murvával való lefedését.

239/2002. (XI.11.) - A községi Önkormányzat Képviselő-testülete döntött az országút melletti közvilágítás - falutáblától a Petőfi út végéig - kiépítéséről.

2003.

82/2003. (III.24.) - Dunaszeg községi Önkormányzat Képviselő-testülete döntött arról, hogy Dunaszeg település csatlakozik a Győr és Térsége Nagytárségi Hulladékgazdálkodási Rendszer projekt-hez.

88/2003. (III.24.) - Az Önkormányzat Képviselő-testülete döntött arról, hogy a 2003-as évben a következő útkarbantartási munkálatokat végezteti el:

- Petőfi út javítása
- községi utak kátyúzása
- Kossuth utca töltés felőli kavicsolása, profilozása
- Margaréta és Szilosi út kavicsolása, profilozása

141/2003. (VII.16.) - A községi Önkormányzat Képviselő-testülete döntött a község területén lévő Morotva-tó rehabilitációjáról. Elsőként a rehabilitációs engedélyezési tervek elkészítéséről születik döntés.

159/2003. (VII.30.) - Dunaszeg községi Önkormányzat Képviselő-testülete döntött arról, hogy

1) Részt vesz 5 magánszemély közös tulajdonában lévő 1-476-6/2001. számú határozattal kialakított 646/51-646/108 helyrajzi számú, összesen 84235 m² területen a telekalakításban, és a közművesítésben

2) Az Önkormányzat – önkormányzati beruházás keretében – kiépíti a területen a teljes közművet.

3) Közművesítés után kialakul 44 építési telek 41 765 m²-en, 22 817 m² kereskedelmi terület, 15 552 m²-en 7 db út területe, a temetőbővítés 4 101 m² területe

4) A tulajdonosok az önkormányzati közmű és bonyolítási költségek fedezésére átadnak térítésmentesen:

- a. 28 db beépítésre alkalmas területet összesen 27 372 m²
- b. 7 db út kialakításra alkalmas területet összesen 15 552 m²
- c. 4 101 m² területet a temető bővítéséhez

186/2003. (IX.8.) Dunaszeg községi Önkormányzat Képviselő-testülete felhatalmazza Babos Attila polgármestert, hogy a Polgármesteri Hivatal előtti parkosítási, valamint az épület vonalában kerékpárút kialakítási munkákat megrendelje.

2004.

55/2004. (II.9.) Dunaszeg községi Önkormányzat Képviselő-testülete a településen kialakítandó hulladék-udvar helyéül a jelenlegi törmelék lerakó helyét, azaz a 019/2 hrsz alatt nyilvántartott ingatlant jelöli ki, és fogadja el.

79/2004. (III.29.) Az Önkormányzat Képviselő-testülete döntött a Szilosi út, a Margaréta utca, valamint a Nefelejcs utca kavicsolásáról.

197/2004. (IX.13.) A községi Önkormányzat Képviselő-testülete támogatja a község határában lévő 011/15 helyrajziszámú 17,17 ha területű kavicsbánya tó védett területté nyilvánítását, annak a Szigetközi Tájvédelmi Körzet területéhez csatolását, ezzel párhuzamosan Natura 2000 területek közé sorolását.

225/2004. (X.25.) Dunaszeg községi Önkormányzat Képviselő-testülete a Mosoni-Duna mellett lévő töltés közelében lakók kérését támogatja, helyt ad annak, vagyis kiépíti a töltés melletti Kossuth utcától a Zrínyi utcáig a közvilágítási hálózatot, és a 2005. évi költségvetésben különít el erre fedezetet.

11/2004. (XII.15.) rendelet: A Képviselő-testület elfogadta a helyi hulladékgazdálkodási tervet.

2005.

35/2005. (II.14.) Az Önkormányzat Képviselő-testülete a 224/2004. (X.25.) határozatát az alábbiak szerint módosítja:

Dunaszeg községi Önkormányzat Képviselő-testülete a település szabályozási tervét – a szükséges termódosítási eljárás lefolytatásával – az alábbiakban kívánja módosítani:

1. Szilosi út északkeleti oldalán zöld terület átminősítése lakóterület területfelhasználási kategóriára, a kialakult telekhatárok átvezetésével
2. Zrínyi utcától nyugatra fekvő szántó külterület („Somosalja”) 0174/4 hrsz-ú földúttól DK-re cca ha falusi lakóterület módosítása
3. A Deák Ferenc utca DK-i meghosszabbításával új (FL) falusias lakóterület kialakítása a meglévő belterületi telkek felhasználásával.
4. A Zrínyi u. – Táncsics M. u. – Rákóczi F. utcák közötti tömbök feltárásával új lakótelkek kialakítása. A feltáró utak helyeit irányadó szabályozással (-tól-ig) intervallum megállapítással szabályozza a terv.
5. A 013/4 hrsz-ú területen a Petőfi S. utcától keletre fekvő nádas (ca. 1,5 ha) (Üh) Hétvégi házas ÖKO üdülőterület szabályozása a meglévő faállomány figyelembe vételével. A tervezett ÖKO üdülőterületről északra tervezett tó jelölése a szerkezeti és szabályozási terven.
6. A „Kertalja út” északkeleti oldalán, - a tartalék lakóterület felhasználásával – (egy telek sáv) lakóterülettelé minősítése
7. Az Önkormányzati Hivatal mögötti 356/1 hrsz terület megoszthatóságának biztosítása egy feltáró útszakasz helyének kiszabályozásával
8. Kossuth u. – Töltés utca – Országút által határolt tömbben min. 700 m²-es telkek kialakítási lehetőségének biztosítása (a jelenlegi 800 m² helyett)
9. „Somosalja” menti HÜ (hétvégi házas üdülő) terület módosítása falusias lakóövezetté.
14. Hosszútávú, tartalék lakóterület kijelölése 0167/11-19 hrsz-ú területen a meglévő mezőgazdasági állattartás védőtávolságainak figyelembevételével

85/2005. (V.30.) Dunaszeg községi Önkormányzat Képviselő-testülete a település folyamatban lévő Szabályozási terv és helyi Építési Szabályzatában a tervezett telekalakítások ütemét az alábbiak szerint határozza meg:

- I. ütem: Zrínyi utca mögötti és a tó közötti, jelenleg külterületi ingatlanok a 20 Kv-os vezetékig a 620/25 hrsz-u közterületig, valamint a már belterületbe vont 678, 679, 690 hrsz-u ingatlanok
- II. ütem: Kertaljai tábla a Kodály Zoltán utcáig, valamint a Somosalja eleje egy utca kb 30 db telek a Zrínyi utcával párhuzamosan
- III. ütem: Kertalja maradék területe a Kodály Zoltán utcától, valamint a Somosalja maradék területe
- IV. ütem: Zrínyi utcával párhuzamos első utca befejezése a töltésig.

102/2005. (VI.27.) A Képviselő-testület döntött a Pataháza utca felújításáról.

128/2005. (VII.18.) Dunaszeg községi Önkormányzat Képviselő-testülete vállalja a Gyulamajor – jelenleg külterületi rész – belterületbe vonásával kapcsolatos költségeket és felkéri a polgármestert, hogy a belterületbe vonással kapcsolatos intézkedést tegye meg, a szükséges dokumentumokat az önkormányzat nevében rendelje meg.

233/2005. (XII.12.) A községi Önkormányzat Képviselő-testülete a Nagytérségi hulladékgazdálkodási rendszer tervezési munkáihoz, 2007-ben bevezetésre kerülő szelektív hulladékgyűjtés előkészületeként a településen a szelektív hulladékgyűjtő szigetek helyét a következők szerint határozza

meg:

1. hulladéksziget: Dunaszeg Országút u. 1 (önkormányzati lakás udvara)
2. hulladéksziget: Dunaszeg, Liget utca 49 (temető melletti parkoló)

2006.

89/2006. (V.12.) A Dunaszeg községi Önkormányzat Képviselő-testülete döntött a Liget utca burkolatának felújításáról.

226/2006. (XII.18.) Az Önkormányzat Képviselő-testülete a Dunaszeg község helyi építési szabályzatról szóló mód. 3/2001. (III.29) rendelet 6. § (1) bekezdése alapján, a község külterületéből belterületbe vonja a 0174/1, 0174/4, 0174/5, 0174/6, 0174/9, 0174/11, 0174/13, 0174/19, 0174/20, 0174/21, 0174/22, 0174/23, 0174/24 ingatlanokat.

2007.

96/2007. (VI.12.) Dunaszeg Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Faluközpont pályázat kapcsán a Liget utca 1-3., az Iskola utca 2-6., és a Fő utca 1-21. sz. alatti területek felújításáról döntött.

132/2007. (VIII.13.) A Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a VIS MAIOR pályázat terhére a Kossuth utca és az Országút utca helyreállítási munkálatairól döntött.

2008.

Amint arról korábban már szó volt, előfordult két olyan esztendő, amikor a falu Önkormányzata az éves feladatainak ellátása során nem tudott környezetvédelmi célokra fejlesztési forrásokat biztosítani. Ezek közül az első ilyen év 2008 volt.

2009.

155/2009. (IX.14.) Dunaszeg Községi Önkormányzatának Képviselő-testülete a VIS MAIOR pályázat benyújtása mellett döntött a Bolgányi út felújítása érdekében.

2010.

Ez volt a másik év, amelyben az Önkormányzat Képviselő-testülete nem tudott olyan feladatot felvenni a település éves fejlesztési programjába, amely alapvetően környezetvédelmi célú feladat megoldását segíthette volna elő.

2011.

51/2011. (III.28.) Dunaszeg községi Önkormányzat Képviselő-testülete döntött a Bartók Béla és a Nefelejcs utca felújításáról.

54/2011. (III.28.) Az Önkormányzat Képviselő-testülete megbízta a Pannon-Víz Zrt.-t, hogy a Tánicsics Mihály utca – Rákóczi Ferenc utca közötti összekötő útszakasz teljes pályaszerkezetét karbantartsa, valamint a Radnóti utcai burkolatot kijavítsa.

83/2011. (V.30.) A községi Önkormányzat Képviselő-testülete döntött a Szilosi utca csapadékvíz csatorna építési munkálatainak elvégzéséről.

2012.

59/2012. (III.26.) Dunaszeg Községi Önkormányzatának Képviselő-testülete hozzájárult ahhoz, hogy Dunaszeg a 258/2 hrsz-ú tó kotrásából származó iszapot az önkormányzat 258/1 hrsz.-ú ingatlanán helyezték el.

94/2012. (VII.2.) A Községi Önkormányzat Képviselő-testületének egyetértésével a temető parkolójában lévő hulladéksziget áthelyezésre kerül a temető mögötti 646/35 hrsz.-ú Deák Ferenc utcához tartozó közterületre.

98/2012. (VII.2.) Az Önkormányzat Képviselő-testülete 500.000,- Ft vissza nem térítendő támogatással támogatja a Bolgányi híd felújítását.

121/2012. (IX.10.) Dunaszeg Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a levegővédelem helyi szabályozásáról szóló rendelet tervezet előterjesztés szerinti I. változatát az alábbi módosításokkal fogadja el:

3.§ (2) Kerti hulladékot kizárólag márciusban, szeptemberben és októberben 10 és 17 óra között lehet égetni.

3. § (4) [Nem égethető kerti hulladék]:

...

b) hétvégén, munkaszüneti napokon és ünnepnapokon,

...

A Képviselő-testület megbízta a körjegyzőt, hogy a rendelet tervezetét – a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 48. § (3) bekezdése alapján – küldje meg tájékoztatásul a szomszédos és az érintett önkormányzatoknak, véleményezésre pedig az illetékes környezetvédelmi igazgatási szervnek.

A Képviselő-testület megbízta a polgármestert, hogy a rendelettervezetet terjessze véleményezésre a Képviselő-testület elé, miután a vélemények visszaérkeztek.

141/2012. (X.29.) A Községi Önkormányzat Képviselő-testülete nem támogatta a szigetközi út belterületi táblától dunaszentpáli betérőig terjedő területének belterületbe vonását.

2013.

53/2013. (III.25.) Dunaszeg Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a levegő védelmével kapcsolatos rendelet-tervezetét az alábbi módosításokkal fogadta el:

3. § (2.): Kerti hulladékot kizárólag 10 és 17óra között lehet égetni.

67/2013. (IV.29.) A Községi Önkormányzat Képviselő-testülete döntött a Liszt Ferenc, Erkel Ferenc és Szilosi út javítási munkáiról, mellyel a Magyar Aszfalt Kft.-t bízza meg a polgármester által.

92/2013. (VI.24.) A Község Önkormányzatának Képviselő-testülete döntött a csapadékvíz elvezetésének javításáról.

2014.

3/2014. (I.2.) Dunaszeg Községi Önkormányzat Képviselő-testülete döntött a „Dunaszeg árvízvédekezés utáni helyreállítása” megnevezésű közbeszerzési eljárásról, mely nyertesének a STRABAG Általános Építő Kft.-t nevezte meg.

3/2014. (III.13.) Az Önkormányzat Képviselő-testületének a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatás helyi szabályairól szóló önkormányzati rendelete.

90/2014. (VIII.11.) A Községi Önkormányzat Képviselő-testülete pályázatot kívánt benyújtani 100%-os pályázati támogatás mellett Dunaszeg község közvilágításának korszerűsítésére.

102/2014. (IX.8.) Dunaszeg Község Önkormányzatának Képviselő-testülete döntött a Fő utca (római katolikus templom és a Petőfi utca közötti szakasz) csapadékelvezetésének kitelepítéséről. Az útburkolat helyreállítására a Strabag Általános Építő Kft.-t bízza meg.

10/2014. (XII.3.) Az Önkormányzat Képviselő-testülete megalkotta a települési hulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási közszolgáltatásról szóló rendeletét.

2015.

43/2015. (III.30.) Dunaszeg Községi Önkormányzatának Képviselő-testülete nem támogatta az új szelektív hulladéksziget kialakítását a Győri Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. által meghatározott konstrukció szerint.

5/2015. (III.31.) A Községi Önkormányzat Képviselő-testülete megalkotta a levegő védelméről szóló rendeletét.

101/2015. (VI.29.) Az Önkormányzat Képviselő-testülete döntött a Fő utca csapadékelvezetésének kiépítéséről, és ehhez kapcsolódóan az útburkolat helyreállításáról, melyre a Strabag Általános Építő Kft.-t bízta meg.

139/2015. (IX.7) A Község Önkormányzatának Képviselő-testülete döntött az Árpád fejedelem utca felújítási munkáit illetően, mellyel a STRABAG Általános és Építő Kft.-t bízta meg.

156/2015. (X.19.) Dunaszeg Községi Önkormányzat Képviselő-testülete döntött a Szél utca, Töhláti utca és a töltés melletti földút felújításáról, mellyel a STRABAG Általános és Építő Kft.-t bízta meg.

2016.

10/2016. (I.25.) Dunaszeg Község Önkormányzatának Képviselő-testülete elnapolta a Kertalja területen lévő ingatlanok belterületbe vonását építési telkek kialakítása tekintetében a magas megvalósíthatósági költségek miatt.

30/2016. (II.8.) A Községi Önkormányzat Képviselő-testülete elutasította a „Csinád” településrész 0174/21, 0174/22, 0174/23, 0174/25 hrsz-ú külterületi ingatlanok tulajdonosainak területrendezési kérelmét.

33/2016. (II.8.) Az Önkormányzat Képviselő-testülete a Dunaszeg 646/116, 646/117, 646/121, 646/122 hrsz-ú ingatlanok tulajdonosainak kérelmére hozzájárult Dunaszeg község helyi építési szabályzatának, valamint Országút – Töhláti – Telefonos utca telektömbre vonatkozó szabályozási tervének módosítására, a terület falusias lakóövezetté történő átminősítésére irányuló eljárás megkezdéséhez.

89/2016. (IV.25.) A Községi Önkormányzat Képviselő-testülete döntött a települési utcák karbantartásáról, a Kodály Zoltán utca burkolat-felújításáról, mellyel a STRABAG Általános Építő Kft.-t bízta meg.

95/2016. (IV.25.) Dunaszeg Község Önkormányzatának Képviselő-testülete elfogadta az Országút-Töhláti-Telefonos utcai telektömb rendezésének egyszerűsített eljárási szakaszában tett hatósági állásfoglalásokat.

Az önkormányzati rendeletek szakterületenkénti áttekintése

A közúthálózat fejlesztése érdekében tett intézkedések

Áttekintve az elmúlt 15 évben elfogadott a falu környezetvédelmi állapotát pozitívan befolyásoló képviselő-testületi döntéseket jól látható, hogy a település vezetői kiemelt fontosságúnak tekintették a települési közúthálózat folyamatos karbantartását, illetve minőségének javítását.

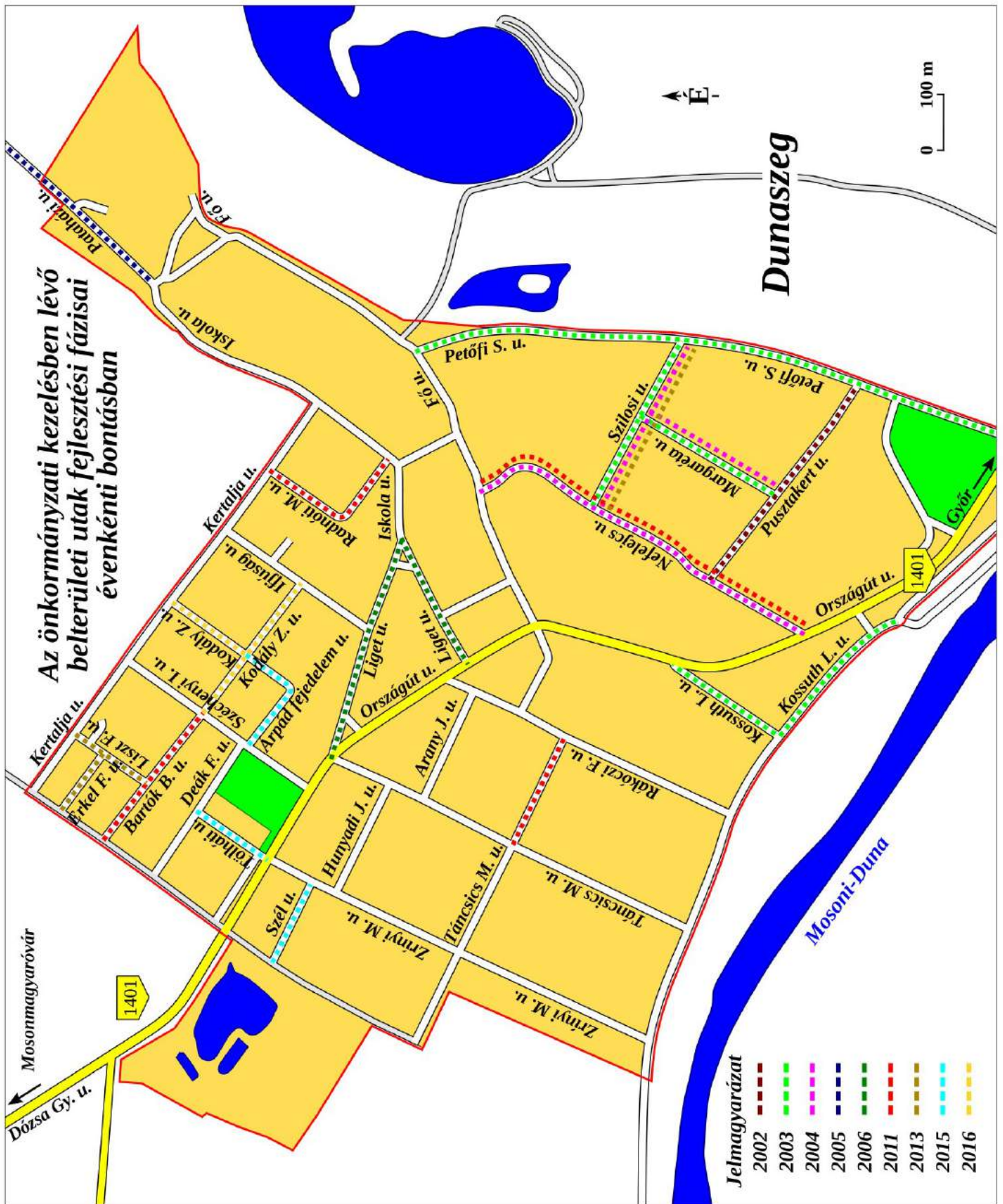
Már 2002-ben született olyan határozat – 198/2002. (IX.12.) -, amely a Pusztakert utca minőségének a javítását szolgálta. 2003-ban a községi utak elengedhetetlen kátyúzásán kívül a Petőfi, a Kosuth, és a Margaréta, valamint a Szilosi utca javítását irányozták elő.

2004-ben ismét sor került a már korábban feljavított Margaréta, és Szilos utcák kavicsolására, és ugyanilyen módon javítottak a Nefelejcs utca állapotán is.

2005-ben a Pataházi utca felújítására került sor, majd 2006-ban a Liget utca került sorra a felújítási programban.

2009-ben a Bolgányi út állapotának feljavítása érdekében az Önkormányzat Vis Maior pályázatot nyújtott be. Ezt követően a következő nagyon karbantartásra 2011-ben került sor, amikor a Bartók Béla, és a Nefelejcs utcákat újították fel, illetve a Táncsics Mihály és a Rákóczi Ferenc utca közötti összekötő szakasz teljes pályaszerkezetét újjáépítették, és sor került a Radnóti utca burkolati hibáinak kijavítására is.

2012-ben a Bolgányi híd felújításához 500 000 Ft vissza nem térítendő támogatással járult hozzá az Önkormányzat. A következő évben pedig a Liszt Ferenc, az Erkel Ferenc és a Szilosi út útjavításai

munkáit a Magyar Aszfalt Kft.-től rendelte meg az Önkormányzat.

2014-ben a község közútjainak az árvízi védekezés utáni utáni helyreállításának közbeszerzési eljárását a Strabag Általános és Építő Kft. nyerte meg.

2015-ben az Árpád fejedelem utca felújítási munkáinak az elvégzésével is a Stabag Kft.-t bízta meg a község képviselő testülete. 2016-ban pedig a Szél utca, a Tölhát utca, valamint a töltés melletti földút felújításában működhetett közre a Strabag Általános és Építő Kft.

Hulladékgazdálkodás

A hulladékgazdálkodás szintén olyan terület, amellyel kapcsolatban számos önkormányzati rendelet született az elmúlt 15 évben.

2002 márciusában Dunaszeg kifejezte csatlakozási szándékát a Győri Kommunális Szolgáltató által kezdeményezett regionális hulladékgazdálkodási rendszerhez. Egy esztendővel később pedig a képviselő-testület úgy döntött, hogy a falu csatlakozik a Győr és Térsége Nagytérségi Hulladékgazdálkodási Rendszerhez. (82/2003. (III.24.))

2004-ben a községi hulladékudvar helyéről döntött az Önkormányzat, majd még ugyanennek az esztendőnek a decemberében elfogadták a helyi hulladékgazdálkodási tervet.

2005-ben - a 2007-ben bevezetni szándékozott szelektív hulladékgyűjtési rendszer előkészítése érdekében - önkormányzati rendeletben jelölték ki a faluba tervezett két hulladékgyűjtő sziget helyét.

A temető parkolójában lévő szelektív hulladékgyűjtő szigetet 2012-ben a Önkormányzat képviselő-testületének az egyetértésével áthelyezték a Deák Ferenc utcához tartozó közterületre.

2014-ben sor került a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvizek begyűjtésének szabályozására is, majd az év végén – a december 3-i ülésükön – elfogadták a települési hulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási közszolgáltatásról szóló rendeletet is.

2015-ben volt némi vitája az Önkormányzatnak a Győri Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft.-vel, és ennek eredményeként a képviselő-testület nem támogatta új szelektív sziget kialakítását a hulladékgyűjtő cég által ajánlott konstrukció szerint.

Területhasznosítás

A 2002-es helyzetfeltáráskor megvizsgált környezeti állapotjellemzők között talán ezen a területen tapasztalható a legnagyobb változás. A 2002-ben kiadott földhivatali nyilvántartás szerint Dunaszeg belterülete 151 ha volt. Ezzel szemben a 2016-ban lekért területi kimutatás szerint már kicsivel több mint 169 ha volt belterületbe vonva. A többszöri belterületbe vonás eredményeként 2016-ra a külterületi földek területe már valamivel 1 557 ha alá csökkent.

Természetesen az önkormányzati rendeletekben jól nyomon követhető a községi belterület folyamatos növekedése.

2003-ban még nem került sor belterületbe vonásra, azonban az építési telkek iránt mutatkozó igény kielégítése érdekében a 159/2003. (VII.30.) számú rendeltével az Önkormányzat bekapcsolódott 28 db építési telek, és a megközelítésüket biztosító 7 új út kialakításába, és vállalta, hogy önkormányzati beruházás keretében elvégzi az új ingatlanok a közművesítését.

2005-ben zajlott le talán a legnagyobb volumenű belterület bővülés az elmúlt 15 évben. Ekkor számos faluszéli utcában - a település korábban már beépített területétől - kifelé eső területeket nyilvánítottak belterületté (Zrínyi utca nyugati oldala, Petőfi Sándor utca keleti oldala), és ebben az évben indította el az Önkormányzat az addig külterületnek számító Gyulamajor belterületbe vonását is.

A következő évben további - 13 addig külterületi - ingatlannal növelték a falu belterületét.

2016 februárjában a község képviselő-testülete elutasította 4 külterületi ingatlan tulajdonosainak a területrendezési kérelmét, majd 4 belterületi ingatlan tulajdonosának kérelmére hozzájárult a helyi építési szabályzat módosításához, és az ennek során újabb területet minősítettek át falusias lakóövezetté.

Csapadékvíz elvezetés

Már 2002-ben figyelmet fordított az Önkormányzat arra, hogy a meglévő, betonozott csapadékvíz elvezető árkokat a lehetőségeikhez mérten kijavítsák, helyreállítsák.

2011-ben döntöttek a Szilosi utcai csapadékvíz csatorna kiépítéséről, majd 2013-ban ismét területekre került a település csapadékvíz elvezetésének további javítása.

2014-ben a képviselő-testület a Fő egy szakaszán a csapadékvíz elvezetés átépítéséről, majd 2015-ben a Fő utca további részein is kiépítette a csapadékvíz csatornát.

Közvilágítás fejlesztése

2002 novemberében már rendeletet alkotott a képviselő-testület az országút menti közvilágítás egy újabb szakaszának kiépítéséről.

2004-ben újabb útszakasz mellett - ezúttal a töltés melletti Kossuth utcától a Zrínyi utcáig terjedő szakaszon - építették ki a közvilágítást.

2014-ben az Önkormányzat pályázatot nyújtott be a község közvilágításának korszerűsítésére.

Levegőtisztaság-védelem

Dunaszeg képviselő-testülete 2012-ben vette napirendre a levegőtisztaság-védelmének helyi szabályozásáról szóló rendeletet, amelyet néhány módosítással el is fogadtak. Ezt a rendeletet aztán 2013 márciusában módosították.

Természetvédelem, zöld terület gazdálkodás

2003-ban hozta meg a képviselő-testület azt a helyi rendeletet, amellyel döntöttek a község területén található Morotva-tó rehabilitációjáról. Még ugyanebben az évben született döntés arra vonatkozóan is, hogy a Polgármesteri Hivatal előtti területet parkosítani kell. (186/2003. (IX.8.))

2004-ben döntöttek úgy a képviselők, hogy falu határában lévő 17,17 ha területű kavicsbánya tavat (hrs: 011615) védett területté nyilvánítják, egyben hozzájárultak ahhoz is, hogy ezt a területet hozzásátolják a Szigetközi Tájvédelmi Körzethez, és egyben bekerül a Natura 2000-hez sorolt területek közé is.

A 2003-ban elfogadott környezetvédelmi program megvalósult célkitűzései

Levegőtisztaság-védelem

Az előző települési környezetvédelmi programban 8 olyan feladat megvalósítását javasolták a tanulmány elkészítői, amelyek a község levegőminőségének a javítását eredményezhették volna.

Egy komplex közlekedésfejlesztési terv elkészítése kétségkívül haszonnal járhat egy olyan település esetében, ahol esetleg több főút is található, és a forgalom fejlődése olyan méreteket öltött, amely már nem nélkülözheti valamilyen forgalomszervezési, forgalomcsillapító megoldás megvalósítását.

Dunaszeg esetében azonban ez a feladat egy kissé túlmutat a falu valós igényein. A településen áthaladó 1401-es főút alapvetően a Szigetközben található belső települések összeköttetését biztosítja egymással, illetve a régióban található két nagyobb várossal, Győrrel és Mosonmagyaróvárral. Némi forgalomművekedés - a szomszédos falvakba települt ipari üzemek miatt - valóban tapasztalható, azonban a teherforgalom túlnyomó része a közelben futó M1-es autópályán bonyolódik, így a közlekedésből eredő légszennyezés még nem okoz akkora problémát, hogy annak kezelésére külön intézkedési tervet kellene hozni, vagy szükség lenne egy komplex közlekedés fejlesztési terv elkészítésére.

A települést átszelő közút átkelési szakaszának rendezése valóban fontos feladat, azonban ez az útszakasz a Magyar Közút Nonprofit Zrt. tulajdonában van, és emiatt az út állapotára a települési Önkormányzatnak nincs érdemi ráhatása. Az országos fejlesztési- és felújítási terektől függ, hogy mikor kerül sor az 1401-es főút átkelési szakaszának felújítására. A legutóbbi információk szerint van

esély arra, hogy belátható időn belül megújulhat a községen átvezető főút belterületi szakasza, de optimális esetben, akár a közigazgatási határon belül eső teljes szakasz felújítására is sor kerülhet.

Az előző települési környezetvédelmi programban javasolt **burkolatfelújítás** az 1401-es főút átkelési szakaszán állami hatáskörbe tartozik, így arra alapvetően nincs ráhatása az Önkormányzatnak. Az önkormányzati fenntartású utak esetében viszont, amint azt a 11. oldalon látható térkép is mutatja a község képviselő-testülete kiemelt fontosságú feladatnak tekintete, hogy évről évre a pénzügyi lehetőségek függvényében, meghatározott ütemterve szerint elvégeztesse a legrosszabb állapotban lévő utak karbantartását, felújítását. Ezért az előző környezetvédelmi program ezen pontja teljesítettnek tekinthető.

A **kerékpárút-hálózat kiépítése** megtörtént így Dunaszeg része lett az EuroVelo 6. számú útvonalának. A faluból délkelet felé indulva Győrig lehet eljutni, míg ellenkező irányba Rajkán át lehet tovább haladni az EuroVelo útvonalán. A szigetközi kerékpárútnak mintegy 3 kilométeres szakasza esik a község közigazgatási területére, és ennek folyamatos karbantartásáról, az útvonal környezetének kaszálásáról az Önkormányzatnak kell gondoskodnia. Erre a feladatra megkülönböztetett figyelmet fordítanak, amelynek az az eredménye, hogy a helyi sajtóban megjelent - a szigetközi kerékpárutat ért kritikákat tartalmazó - beszámolóban a kerékpárutat rendszeresen használó olvasók szinte kivétel nélkül pozitív példaként említik a kerékpárút dunaszegi szakaszát.

Mezőgazdasági utak korszerűsítése, bevonása a hálózatba. Ebben a témakörben két jelentősebb fejlesztést hajtottak végre. 2005-ben felújították a Pataházi utcát, aminek köszönhetően a településen élők, a pénteki és szombati nyitvatartási időben kulturált körülmények tudják elhozni - még csapadékos időjárás esetén is - az utca végén kialakított hulladékudvarba azokat a hulladékká vált holmijaikat, amelyeket a kommunális hulladékgyűjtés keretében a szolgáltató nem tud elszállítani a háztartásokból.

1. kép – A dunaszegi hulladékudvar bejárata

2. kép – Gyűjtőkonténerek a hulladékudvarban

Szintén ez az utca biztosítja a 2013-ban felújított Szavai-csatorna zsilipjeinek a megközelítését, ahová a talajút feljavítása után már személygépkocsival is viszonylag könnyen el lehet jutni.

2015-ben pedig a Tölháti utca felújításán kívül az Önkormányzat elvégeztette a töltés melletti földút feljavítását is a Strabag Általános és Építő Kft.-vel.

Az előző környezetvédelmi programban készítői javasolták még **más közlekedési módok előtérbe helyezését** is, ami alatt ők elsősorban az autóbusszos közlekedés feltételeinek a javítását értették, és ennek a tömegközlekedési módnak a népszerűvé tételét a falu lakosainak körében.

Ez is olyan javaslat volt, amely ugyan előremutató, de a gyakorlatban nem nagyon lehet megvalósítani. A valós életben a tömegközlekedés átszervezése után létrejött Északnyugat-magyarországi Közlekedési Központot időnként erős kritikák érik az utazóközönség részéről, és úgy tűnik, hogy a közeljövőben nem fog olyan gyökeres fordulat bekövetkezni, amelynek köszönhetően a tömegközlekedés egycsapásra népszerűbbé válna, mint az egyéni gépjárműhasználat.

Pozitív elmozdulást jelenthet azonban a spontán kialakuló telekocsis közlekedési mód egyre népszerűbbé válása, és ez azonkívül, hogy költségtakarékos megoldást jelent az alkalmilag társuló utazóközösségek számára, valóban érezhető környezetvédelmi eredménnyel is jár, mert ideális esetben nem négy autóval indulnak el Győrből egy budapesti rendezvényre, hanem csupán eggyel. Ennek köszönhetően a közlekedési emisszió máris a negyedére csökken.

Zajtérkép készítését javasolták következő az előző környezetvédelmi program készítői a feladatlistájuk következő pontjában. Abban egyet kell értenünk velük, hogy az 1401-es úton áthaladó forgalom valóban jelentős zajterhelést jelent a fűút mellett lakóknak. Azonban az általuk javasolt fogalomkorlátozás a gyakorlatban nem valósítható meg. Természetesen, ha a forgalom olyan mértékben megnőne, amely már szinte élehetlenné tenné a települést, akkor szóba kerülhetne ilyen drasztikus intézkedés is, de ilyen esetben inkább egy elkerülő út megépítése jelenthetne igazán hosszú távú megoldást.

A jelenlegi fogalmi szint azonban nem igazán indokolja zajtérkép készítését, bár időnként az egykori Környezetvédelmi Felügyelőség munkatársai hivatalból végezhetnének zaj- és rezgésvédelmi méréseket az 1401-es számú fűút mellett fekvő településeken nappal is és éjszaka is, hogy legyen legalább összehasonlítási alap egy későbbi időszakra vonatkozóan.

A 2003-as tanulmány helyzetfeltáró részében megemlítenek nem közlekedési eredetű zajforrásokat is. Az egyik az a Formatex Kft. varrodája, amely ipari zajforrás volt a 2002-es felmérés idején, a másik pedig a Colorado diszkó. Ezek közül a Formatex Kft. dunaszegi telephelye azóta megszűnt, azonban a Colorado diszkó nyaranta továbbra is működik, de az utóbbi időben nem érkezett az Önkormányzathoz lakossági bejelentés az onnan származó elviselhetetlen zaj miatt.

A lakossági gázbekötések arányának növelését is elérendő célként jelölték meg az előző program készítői. Az Önkormányzat ezt a célkitűzést is elérte, mert a földgáz hálózatba bekötött lakások aránya a 2002-es, kicsivel kevesebb mint 53 %-ról indulva, 2015-re a meghaladta a 70 %-ot. Mindez a növekedés jelentős nagyságú népesség gyarapodás mellett következett be. 2002-ben még csak 567 háztartás volt a faluban, és az a szám 2015-re már 711-re nőtt.

A levegőtisztaság-védelemmel foglalkozó ajánlások utolsó pontjaként **mezővédő erdősávok telepítését** javasolják a korábbi program szerzői. Ennek a javaslatnak megvalósítása érdekében érdemi lépés nem történt.

A talaj, a felszín alatti és a felszíni vizek védelme

Ennek a javaslatcsoportnak az első eleme a **környezetkímélő mezőgazdasági művelési módok elterjesztése**. Az Önkormányzat képviselő-testülete érdemben nem foglalkozott ezzel a témával, mert egyrészt ez alapvetően a falugazdászok tevékenységi körébe tartozó szakmai feladat. Másrészt a hatékony szakmai tájékoztatóknak köszönhetően változott a gazdálkodók szemléletmódja, valamint a mezőgazdasági műveléshez szükséges kemikáliák gyártói is olyan irányú termékfejlesztéseket hajtottak végre, amelynek eredményeként jelentősen csökkent a talajba kijuttatott nem hasznosuló vegyszerek mennyisége. Ezek a hatóanyagok korábban bemosódtak a talajvízbe, és nagyon sok helyen a talajvíz nitrátos szennyeződését idézték elő. Napjainkra ez a hatás a műtrágyákban korábban használt hatóanyagok kiváltása miatt nagyon nagy mértékben csökkent.

Irányelvek kidolgozása a mezőgazdasági műtrágya- és növényvédőszer-használat szabályozására címet kapta a korábbi környezetvédelmi program következő javaslata. Mivel ez tartalmában nagyon nagy átfedést mutat az előző ponttal, ezért ugyanazok a megállapítások érvényesek rá, így ezzel sem kellett foglalkoznia az Önkormányzat képviselő-testületének.

Gazdálkodók ösztönzése a hígtrágya probléma megoldására. A 2003-ban készült tanulmányban kiemelt kockázati tényezőként említik a település bel- és külterületén képződő jelentős mennyiségű hígtrágyát. Nyilván ez a probléma megjelent a Bolgányi-majorban lévő sertéstelepen kívül a háztáji gazdálkodóknál is.

Az Önkormányzat illetékeseitől kapott tájékoztatás szerint napjainkra a háztáji állattartás szinte teljesen megszűnt a faluban. Ahol esetleg tartanak még állatot, ott is csupán a saját szükségleteik kielégítésére szolgáló létszámmal foglalkoznak. Manapság már nincs olyan gazdálkodó a községben, aki megélhetési célból tartana állatokat a háztáji gazdaságában.

A Fiorács Kft. Bolgányi-majori sertéstelepén az ÁNTSZ-től 2002-ben beszerzett adatok szerint évente 3 150 t hígtrágya keletkezett, és ennek elhelyezése azért mindenféleképpen rejthetett magában környezetvédelmi kockázatot.

Azóta azonban – mintha a tulajdonos csak olvasta volna Dunaszeg 2003-ban elfogadott települési környezetvédelmi programjában megfogalmazott javaslatot – technológiát váltottak a telephelyen és áttértek a mély almos sertéstartásra. Ezt a 2016. május 4-i telephelybejáráson személyesen is meg lehetett tapasztalni.

3. kép – A mély almos tartáshoz bekészített szalmahengerek

4. kép – Hígtrágya nélküli sertéstartás a Bolgányi-majorban

A technológiaváltást követően keletkezett szerves trágyát a Bolgányi-major közelében termőfölddel rendelkező gazdálkodók hasznosítják talajerő pótlásra

A tájsebek, felhagyott bányák, anyagyerő helyek rehabilitációja program pontban leírt javaslatok is megvalósultak nemsokkal az előző környezetvédelmi program elfogadása után, ugyanis már 2004-ben meghozta a képviselő-testület azt a rendeletet, amellyel a település területén található 17,17 ha területű kavicsbánya tavat védetté nyilvánították, és a tó területe része lett a Szigetközi Tájvédelmi Körzetnek is, és a Natura 2000-nek is.

A szennyvízcsatorna-hálózatra csatlakozó háztartások számának növelését is javasolták az előző környezetvédelmi program készítői, és ez a javaslatuk is teljesült, ugyanis a 2002-es helyzetértékelés során beszerzett adataik, abban az időben a Dunaszegen található lakások 87 %-a volt rácsatlakoztatva az egyébként 100 %-os lefedettséget biztosító szennyvízcsatorna hálózatra. A környezetvédelmi programban az a célkitűzés szerepelt, hogy 2015. december 31-ig, a háózatra rákötött háztartások aránya közelítse meg a 100 %-ot.

Nos az adatok alapján azt kell mondani, hogy ezt a célkitűzést is teljesítette a falu, mert 2015 végén 96,48 % volt a szennyvízcsatorna hálózatra rácsatlakozott lakások aránya.

A belterületi csapadékvíz-elvezető árkok rekonstrukcióját is javasolták a 2002-2003-ban készített környezetvédelmi programban. Az az igazság, hogy ennek érdekében 2002-ben, már a települési környezetvédelmi program kidolgoztatásának megkezdése előtt hozott határozatot Dunaszeg Község Önkormányzatának Képviselő-testülete.

A július végi határozat szerint el kell végeztetni a betonozott vízelvezető árkok helyreállítását, és javítását, melynek finanszírozásához a település költségvetési tartalékát kívánték felhasználni.

2011-ben a Szilos utcai csapadékvíz csatornát építtette ki az Önkormányzat, majd 2014-ben a Fő ut-

cai csapadékvíz csatornának a katolikus templom és Petőfi utcai szakaszát újjáépitették fel, 2015-ben pedig döntöttek a Fő utca teljes szakaszán a csapadékvíz csatorna kiépítéséről.

Hulladékgazdálkodás

Hulladékgazdálkodási tervek készítése is szerepel a DHV által készített környezetvédelmi program feladatai között. Ezt a célkitűzést is viszonylag hamar teljesítette az Önkormányzat, mert még 2004 decemberében elfogadták a helyi hulladékgazdálkodási tervet. (11/2004. (XII.15.))

A **szelektív hulladékgyűjtés szervezése** szintén egy olyan javaslat volt az előző környezetvédelmi programban, amely megvalósítása jelentős mértékben elősegítette a környezettudatos gondolkodásmód általánossá válását, és egyben gyorsította fenntartható fejlődés elveinek az elterjedését a falu lakosai között, még ha nem is ilyen néven emlegették a korábbi hulladékgyűjtési módról való átalálást a szelektív gyűjtésre. Ennek a szisztémának az előkészítését szolgálta a leendő szelektív szigetek helyének kijelölése még 2005 decemberében. A szelektív hulladékgyűjtést 2007-ben kezdte meg a Győri Kommunális Szolgáltató Kft. Dunaszegen.

Bio (szerves) hulladék komposztáló telep létrehozását is javasolták az előző környezetvédelmi program készítői, és rögtön meg is vizsgálták kétféle alternatívát a telep lehetséges helyének meghatározásához (helyi vagy körzeti). Végül ez a kérdés okafogyottá vált, mert a Győri Nagytérségi Hulladékgazdálkodási Rendszer megszervezte a komposztálható hulladékok gyűjtését is, bár a zöld hulladék hosszú kilométereken át való szállítása okkal vethet fel gazdaságossági kérdéseket. Nem beszélve arról, hogy a helyi komposztálással a kerttulajdonosoknak azonnal helyben - mindenféle szállítási költség nélkül - állna rendelkezésre a saját területük talajerő pótlására felhasználható, jó minőségű komposzt.

A **településen található illegális hulladék lerakóhely felszámolása** is fontos, és előremutató célkitűzésként szerepelt az előző települési környezetvédelmi programban, és ezt meg is valósította a község. Megszüntették a helyzetértékelés alkalmával még folyamatosan újra és újraképződő lerakót a Mosni-Duna partján, és rendszeres ellenőrzéssel azóta elejét tudják venni az illegálisan lerakott hulladék nagyobb mennyiségben történő felhalmozódásának.

Épített terület, zöld terület gazdálkodás

A **zöld hálózati rendszer kialakítására** tett javaslat nem illeszkedett igazán a település természeti adottságaihoz, mert a Mosoni-Duna mentén kialakult galéria erdőknek ugyan volt még némi kapcsolata a legjelentősebb természeti értéket képviselő morotva tóval, azonban tovább északi irányba, a falut körülölelő mezőgazdasági területek már nem tették lehetővé az egykor esetleg meglévő zöld folyosók fennmaradását, vagy újbóli kialakítását. Ennek következtében ennek a célkitűzésnek a megvalósítása nem kapott prioritást a képviselő-testület környezetvédelmi témájú határozatainak meghozatalakor.

A **vízfolyások, mély fekvésű területek rehabilitációja** egy fontos javaslata az előző környezetvédelmi program készítőinek. A 2002-es helyzetfeltárás alkalmával megemlítették mind a Mosoni-Duna, mind a falu közigazgatási területén található csatornák eléggé kedvezőtlen állapotát, és részletes javaslatot adtak a DHV szakértői, hogy milyen lépéseket kell megtenni a vízfolyások állapotának javítása érdekében.

Mivel ezek a vízfolyások a vízügyi ágazat fennhatósága alá tartoznak, így Dunaszeg képviselő-testülete nem volt jogosult ezen a területen bármiféle beavatkozás megtételre, legfeljebb javaslatot tehet az ágazati irányítóknak, hogy milyen karbantartási tevékenységet látnának célszerűnek.

Szerencsére a közelmúltban elindult rehabilitációs célú beruházások mind a Mosoni-Duna, mind a Szavai-csatorna estében jelentős - kedvező irányú - változást idéztek elő. A 2010-ben kiírt KEOP pályázatok keretében az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság 6 milliárd 255 millió Ft vissza nem térítendő támogatást nyert el a „Szigetköz mentett oldali és hullámtéri vízpótló rendszer ökológia célú továbbfejlesztése” című projekt megvalósítására.

A támogatási szerződést 2011. november 22-én írták alá, és ennek keretében a mentett oldalon elvégezték a többcélú belvíz rendszer mederhálózatának rekonstrukcióját olyan módon, hogy a medrek kikotrásán túl, vízszintszabályozást és vízkormányzást biztosító létesítményeket is építettek.

5. kép – A Szavai-csatorna oldalágának szabályozó műtárgya

6. kép – Az oldalcsatorna felújított medre

7. kép – Új zsilip a Szavai-csatornán

8. kép – Az oldalcsatorna torkolata a Pataházi út hídjánál

A Szavai-csatorna erősen benőtt medrét 22 km hosszúságban megtisztították, és ahol szükséges volt a meder geometriai profilját is kiigazították.

Az elvégzett munka eredményeként megvalósult az értékes ágak és nedves rétek vízpótlása. Azzal, hogy összefüggő mederhálózat jött létre a felújítás után, lehetőség nyílt az úgynevezett zöld és kék folyosók létrehozására is. A kék folyosók kialakításával megteremtették annak lehetőségét, hogy az egyes részvízgyűjtők, valamint a mentett oldali vízrendszer és a Mosoni-Duna között kapcsolat alakuljon ki, ezáltal a vízi élőlények számára a vizek közötti átjárhatósága biztosíthatóvá vált.

Települési „zöldkapu” kialakítása is szerepelt javasolt feladatként az előző környezetvédelmi program javasolt feladatai között. Figyelembe véve azonban azt a tényt, hogy a település mindkét végén már megvoltak ezek a fával övezett bevezető szakaszok, még ha nem is teljesen olyan formában, mint ahogyan azt a DHV munkatársai javasolták, ezért ezzel a programpontról, a számos ennél fontosabbnak ítélt feladat miatt nem foglalkoztak érdemben a képviselő-testület tagjai.

Mezővédő erdősávok telepítése. Ezt a javaslatot szerepeltették a tanulmány készítői a Levegőtisztaság-védelemmel foglalkozó feladatok között is, és ott már ismertetésre került az erről a programról kialakított testületi álláspont, így itt azt már nem szükséges megismételni.

A leromlott állapotú értékes épületek, létesítmények állagmegóvása, felújítása. Kétségtől a környezetvédelmi törvény szerint is fontos feladat az épített örökségünknek a védelme, azonban az a fajta településkép őrzési feladat, amelyet az előző környezetvédelmi programban a DHV munkatársai javaslatként megfogalmaztak szinte egy önkormányzati műemlékvédelmi részleg működését kívánná meg.

Azonban ennek hiányában is sikerült már 2003-ban előrelépést tenni néhány településképi szempontból meghatározó épület felújítása terén. Az 1720-ban - Viczay Terézia grófnő anyagi támogatásából - épült Havas Boldogasszony templom állapota, az előző - 1958-ban elvégzett – külső tatarozása óta eltelt több mint 40 év után egyre rosszabb lett. Emiatt, ismét szükségessé vált az egyházi épület felújítása.

A külső festést, és a tetőszerkezet felújítását önkormányzati pályázati segítséggel lehetett megoldani. A templom renoválási munkálataival egy időben az épület környezetét is felújították, és ennek köszönhetően térkőburkolatot kapott a templomkert, elvégezték a terület parkosítását is, valamint felszerelték a díszkivilágítást is. A munkálatokkal augusztus elejére végeztek a kivitelezők, így a falu búcsúnapján, – Havas Boldogasszony ünnepén – augusztus 3-án, sor kerülhetett a templom újra szentelésére.

Néhány hónappal később - 2003 őszén - pedig a régi temető helyén kegyeleti parkot alakított ki az Önkormányzat. Ezzel a munkával 2003. november végére készültek el.

9. kép – A 2003-ban felújított Havas Boldogasszony templom

10. kép – A kegyeleti park a templom mellett

2004 szeptemberében folytatódhatott a község régi épületeinek a felújítása. Ekkor az 1926-ban épült katolikus plébánia külső és belső megújítását végezték el. A következő esztendőben ismét a templom került sorra, és a felújításnak ebben a szakaszában kicserélték a teljes elektromos hálózatot, majd kiépítették az épület hangosítását. Az elektromos munkákkal párhuzamosan átalakították a fűtési rendszert is. Radiátorokat szereltek be, és a kiöregedett, elavult olajkályhát modern gázkazánra cserélték le.

A belső szakipari munkák befejezése után következett a templom belső festése, amelyet 2006. március 1-jén kezdett meg egy háromtagú festőcsapat. A belső festéssel egy időben a Kegyeleti Parkban megépítették a keresztutat, amelyen az első keresztúti ájtatosságot 2006 nagypéntekén tartották meg.

2006-ban azonban nemcsak a templom felújítására kerülhetett sor Dunaszegen, hanem egy jelentős

összegű – pályázaton elnyert - Európai Uniós támogatásnak köszönhetően lehetőség nyílt a falu központjának az átépítésére is. Ennek első ütemében el lehetett végezni az Országút – Liget utca – Fő utca által határolt terület felújítását. Ennek során megújult a liget a benne található dísz tóval együtt. A támogatásból lehetőség nyílt a csapadékvíz elvezető rendszer korszerűsítésére is, így ennek köszönhetően zárt rendszerű hálózatot lehetett kiépíteni. A csatorna építésének befejezése után került sor a munkával érintett utak felújítására, és ezzel párhuzamosan a ligetet körülvevő járdákat is díszburkolattal látták el, és több helyen is új parkolókat alakítottak ki. A beruházásra elnyert Európai Uniós támogatás 43 086 229 Ft volt, és az elvégzett munkák összértéke 57 448 306 Ft volt.

11. kép – A keresztút 2006-ban épített stációi a templomnál 12. kép – Tágas parkolók épültek a templom közelében is

A faluközpont felújítása 2. ütemének elvégzésére Dunaszeg 19 982 126 Ft Európai Uniós támogatást nyert el, és az elvégzett munka teljes összege 29 165 158 Ft volt. E munkafázis során került további parkolók kialakítására, a fő hangsúly azonban a zöldfelület rendezés, és a parkosítás volt.

A tereprendezés keretében 2 872 m²-en terítették szét humuszos termőföldet 20 cm vastagságban, majd elültettek összesen 134 lombhullató, és tűlevelű facsemetét, és 85 díszcserjét. A kertészeti munka keretében kiültetésre került még további 2 500 db sziklakerti növény is.

A faluközpont felújítás ezen a fázisban is létesítettek parkolókat 174 m²-en, illetve kialakítottak egy 18 m²-es mozgássérült parkolót is, valamint 680 m²-en gyeprácsos parkolót hoztak létre. Szintén ekkor alakítottak ki 577 m² gépkocsi bejárót is.

Energiagazdálkodás

Közintézményi energiafelhasználás csökkentése. Az előző környezetvédelmi programnak ez volt az egyik legtöbb megtakarítást lehetővé tevő javaslata, és a szerzők részletes listát is mellékeltek arról, hogy a hőszigetelés, a fűtéstechnika, a vízmelegítés és vízgazdálkodás, illetve az elektromos energia felhasználásból származó költségeket milyen műszaki megoldásokkal lehetne csökkenteni.

Ebből az elég hosszú listából számos javaslatot meg is valósított a település Önkormányzata az előző települési környezetvédelmi program elfogadása óta eltelt időben.

A hőveszteség csökkentése érdekében 2008-ban elvégezték a nyílászárók cseréjét az iskola épületében, majd a következő évben folytatva a energetikai célú felújítást, sor került a falak külső hőszigetelésére is, valamint felújították az építmény tetőszigetelését is.

A fűtéstechnikai költségeket mérséklő beruházásnál, átalakításnál meg kell említeni a Polgármesteri Hivatal 2010-ben elvégzett felújítását. Ezen kívül áttekintve az önkormányzati fenntartású épületek gázfogyasztásának éves összesített adatait, azt lehet megfigyelni 2012 és 2015 között, hogy nem volt egyértelmű tendencia a különböző épületek gázfogyasztásának alakulásánál. Voltak olyan épületek, ahol csökkent – sőt helyenként jelentősen – csökkent a felhasznált gáz mennyisége:

Az Egészségközpont esetében például 37,4 %-os volt a csökkenés a 2012-es felhasználáshoz képest, de ettől alig maradt el a megtakarítás tekintetében a sportöltöző, ahol 37,2 %-kal fogyott el kevesebb gáz 2015-ben, 2012-höz képest. Kicsivel kevesebb volt ugyan a megtakarítás az óvodai konyha estében, de még ebben az egységben is 23 %-kal kisebb volt a földgáz felhasználás 2012-höz képest.

A több gázt felhasználó épületeknél az önkormányzati épületnél a legkisebb a növekedés mértéke, ahol 3,9 %-kal volt magasabb a földgáz fogyasztás a bázisévhez képest. A kultúrházban 9,7 %-kal használtak fel több gázt, míg az óvodában ezekhez képest kiugróan magas – 40,8 %-os – volt a növekedés mértéke.

Az óvodai igen jelentős növekedés ellenére az önkormányzati tulajdonú épületek összesített gázfogyasztása még így is 3,2 %-kal alacsonyabb volt, mint 2012-ben.

A vízmelegítés, vízgazdálkodási szakterületen feltétlenül szót kell ejteni az iskolai vizesblokk 2005-ben elvégzett felújításáról. Szintén ehhez a témakörhöz tartozik a sportöltöző vizesblokkjának 2008-ban végrehajtott korszerűsítése is.

A villamos energia fogyasztás mérséklése érdekében számos felújítást, illetve innovatív beruházást kezdeményezett az Önkormányzat.

2004-ben került sor az iskola teljes körű villamos felújítására.

A közvilágítási hálózat bővítése ugyan elsősorban fogyasztásnövekedést idéz elő, de minél később került sor egy-egy utca bevonására a közvilágítással ellátott területek közé, annál korszerűbb, egyre takarékosabb világítótesteket szereltek fel a közvilágítási oszlopokra. Az iskola villamos felújításával párhuzamosan, még szintén 2004-ben építették ki a töltés melletti Kossuth utcától a Zrínyi utcáig terjedő szakaszon a közvilágítást.

2009-ben az Árpád fejedelem utcát látták el közvilágítással, majd 2014-ben az Önkormányzat pályázatot nyújtott be a község közvilágításának korszerűsítésére. Ezen pályázat benyújtásán kívül ebben az évben került sor egy nagyszabású fejlesztésre is, amelynek keretében a KEOP-4.10.0/A/12-2013-0685 azonosító számú pályázaton elnyert támogatást – 10 735 942 Ft-ot – felhasználva kiépítettek két napelemes rendszert a Kultúrház, illetve a Polgármesteri Hivatal tetején.

A beruházás teljes költsége 12 630 521 Ft volt, és ennek köszönhetően az Kultúrházra egy 3,92 KWP, a Polgármesteri Hivatalra pedig egy 8,82 kWP teljesítményű napelemrendszert helyeztek fel.

13. kép – Napelemek a Polgármesteri Hivatal tetején

A napelemek működésének eddigi tapasztalatai alapján azt lehet megállapítani, hogy a felszerelt energiatermelő egységek több villamos energiát termeltek a számítottnál, és ennek köszönhetően szintén kedvezőbbek a környezetvédelmi hatásai a várnál. A számítás szerint - a napelemek által előállított villamos energia - éves szinten 11,27 t-val kevesebb üvegházhatású gáz kibocsátását eredményezte volna. Ezzel szemben a számítottnál több energia miatt, már az első évben is csaknem 2,5 t-val nagyobb volt az üvegházhatású gázok kibocsátását csökkentő hatás. A második évben pedig annyival volt nagyobb a termelés, hogy éves átlagban már 15,1 t-val kevesebb üvegházhatású gáz került a légkörbe a

napelemek által megtermelt villamos energiának köszönhetően.

A két napelemes rendszer a második Projekt Előrehaladási Jelentésben közzétett adatok szerint 2016. január 21. és 2017. január 21. között 17 880 kWh villamos áramot termelt meg, amely az ön-

kormányzati fenntartású épületek éves össz fogyasztásának 20,2 %-a, vagyis ennek köszönhetően az Önkormányzatnak csak a felhasznált villamos energia 80 %-ért kell fizetnie az áramszolgáltatónak.

Hasonló módon áttekintve az önkormányzati fenntartású épületek villamos energia fogyasztását, amint arra gázfogyasztás esetében is sor került, az Egészségközpont és a közvilágítás kivételével mindenhol egyértelmű a tendencia, vagyis csökkent a felhasznált villamos energia mennyisége 2012-höz képest.

Az elektromos energia tekintetében a legnagyobb mértékű megtakarítást a Polgármesteri Hivatalban érték el. Itt kevesebb mint negyedre esett vissza a fogyasztás, vagyis megtakarítás 2012-höz képest valamivel több mint 75 %.

A megtakarítási rangsorban a 2. helyre került a Kultúrház, ahol 54,5 %-os volt a csökkenés, míg a 3. helyre a Bölcsöde került, ahol 47,5 %-os fogyasztás csökkenést tudtak elérni.

Az óvoda és konyha esetében még szintén igen jelentős – 45 % - az elért megtakarítás, de nem lebecsülendő a megtakarítás mértéke a templom díszvilágításánál – 34,5 % –, és a sportöltöző esetében sem, ahol 19,8 %-kal sikerült csökkenteni a villamos energia felhasználást 2012-höz képest.

Jelentős mértékben megnövekedett azonban - feltehetőleg a közvilágítással ellátott utcák hosszának jelentős bővülése miatt - a közvilágítási hálózat villamos energia fogyasztása. A bázisévhez képest 2,78-szorosára emelkedett a közvilágítás céljára felhasznált villamos energia mennyisége, azonban még ezt a növekedést is túlszárnyalta Egészségközpont energiaigényének a bővülése, ahol 3,78-szorosára növekedett a fogyasztás.

E két utóbbi fogyasztási tétel jelentős emelkedése miatt, az Önkormányzat összesített villamos energia fogyasztás is magasabb volt 2015-ben, mint 2012-ben. A többi intézménynél tapasztalható megtakarításoknak köszönhetően az összesített mérleg 2015-ben „csak” 26,7 % volt magasabb mint 2012-ben. A villamos energiára fordított költség azonban a napelemes rendszerek telepítésének köszönhetően nem nőtt ilyen mértékben, mert amint arról már szó volt, az Önkormányzat villamos energia igényének kicsivel több mint 20 %-t megtermelik a napelemek.

Lakossági tájékoztatás az energiatakarékossági lehetőségekről. Az előző környezetvédelmi program ezen pontjában a tanulmány készítői rámutattak annak a fontosságára, hogy mennyire fontos a szemléletformálás. Természetesen ésszerű keretek között törekedni kell arra, hogy a község lakossága megismerhesse azokat a módszereket, amelyekkel a saját, családi költségvetésében is érzékelhető mértékű megtakarítást tudnak elérni, de azt is érdemes szem előtt tartani, hogy igazán hatékony módon a felnövő, következő nemzedékek környezettudatos nevelésével lehet elérni, hogy környezettudatos felnőttek váljanak, akik aztán valóban megtesznek mindent annak érdekében, hogy megfeleljenek a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégiájában megfogalmazott elvárásoknak.

Természeti környezet megőrzése

Természeti érték leltár létrehozása. Ez a feladat is egy kicsivel bővebb annál, mint amivel egy települési önkormányzat munkatársai foglalkozni tudnának. Természetesen külső szakértőkkel is el lehet végeztetni a feladatot, de adott a lehetőség arra is, hogy a Fertő-Hanság Nemzeti Park munkatársaival együttműködve, olyan napi kapcsolat alakuljon ki, amely segítségével a Dunaszeg területén található természeti értékek állapotát meg lehet őrizni a következő nemzedékek számára is.

A dunaszegi Önkormányzat képviselő-testülete ez utóbbi megoldást választotta, és ennek eredményként például már 2003-ban kiépítették a tanösvényt a Morotva tó mellett. Ezen kívül a 141/2003. (VII.16.) számú önkormányzat határozatban döntöttek a Morotva tó rehabilitációjától.

A Nádas tó, vagy Morotva tó még a 19. század végén fűződött le a Mosoni-Dunáról, amikor elkezdtek építeni az első árvízvédelmi töltéseket. A tóvá alakult egykori folyómeder két vége elkezdett feltöltődni, és ezeket a területeket később elkezdték bevonni a mezőgazdasági művelésbe. A tó közvetlen közelében hosszú éveken át intenzív kavicsbányászatot folytattak, majd miután felhagytak a kavics kitermelésével Dunaszeg Önkormányzatának képviselő-testülete 2004-ben a 17,17 ha területű kavicsbánya tavat védett területté nyilvánították. Ezt követően a tó a Szigetközi

Tájvédelmi Körzet részévé vált, és bekerült a Natura 2000-hez sorolt területek közé is.

14. kép – A Morotva tavi tanösvény kiinduló pontja

15. kép – Tájékoztató tábla a tanösvényen

16. kép – Híd a tanösvényen

17. kép – Sziget a volt kavicsbánya tó közepén

18. kép – Vízparti növényzet

19. kép – Rálátás Morotva tóra a kilátóból

Az egyedi tájértékek kataszterének elkészítését is megvalósítandó feladatnak javasolták a DHV szakértői. Tekintettel arra, hogy ez is egy kicsit távolabb álló feladat, mit amilyennel a község napi irányításában részt vevő képviselők rendszeresen találkoznak, ez sem tartozott az előző települési környezetvédelmi program azon pontjai közé, amelyet a lehetőségeikhez mérten szerettek volna mi-

nél hamarabb megvalósítani.

A lakosság tájékoztatása

Ezt a javasolt programpontot az Önkormányzat következetesen betartotta, és minden év végén részletes áttekintést adott az érdeklődő lakosoknak, a falu elé kitűzött környezetvédelmi célokról, és az azok megvalósítása során elért eredményekről.

Környezettudatos nevelés

Már volt róla szó, hogy a környezettudatosságra való nevelést már a legkisebbeknél el kell kezdeni, de ez alapvetően a közoktatás feladata lenne. Természetesen az Önkormányzat által kezdeményezett ismeretterjesztő előadásokkal is fel lehet hívni a tanulókat, de akár a felnőttek figyelmét arra, hogy mi mindent lehet megtenni annak érdekében, hogy jobban meg lehessen óvni a környezetünk értékeit, gazdálkodjunk ésszerűbben a meglévő erőforrásokkal, és olyan életmódot folytassunk, amely harmonikusan illeszkedik a bennünket körülvevő természethez.

Az Önkormányzat környezetvédelmi referensének érdemes lenne figyelni azokat a pályázati lehetőségeket is, amelyekkel a környezettudatos nevelést lehet akár az iskolarendszeren belül, akár azon kívül elősegíteni.

Hiányzó helyi rendelkezések és szabályzatok megalkotása

Ezt a feladatot minden évben teljesítette a képviselő testület, mert igazodva a törvényi előírásokhoz folyamatosan előkészítette, és megalkotta azokat a helyi rendeleteket, amelyek egy-egy szakterületen éppen aktuálisak voltak, legyen szó akár a Győr és Térsége Nagytérségi Hulladékgazdálkodási Rendszerhez való csatlakozásról - 82/2002. (III.24.) -, vagy a természetvédelmi területek bővítéséről – 197/2004. (IX.13.), netán a helyi levegőtisztaság-védelem szabályozásáról – 121/2012. (IX.10.), vagy esetleg a helyi települési hulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási közszolgáltatásról.

A környezetvédelem jelenleg hatályos jogi háttere

Visszatekintve az utóbbi 10-15 év jogi változásaira a környezetvédelem terén, azt lehet látni, hogy egyrészt számos új jogszabály született, és a meglévő jogszabályokat is viszonylag sűrűn módosították.

A jogalkotók az alaptörvénybe is beemelték a környezetvédelem fontosságát, ugyanis a XXI. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy „Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.”

A (2) bekezdésben pedig visszaköszön a környezetvédelmi törvényben megismert a szennyező fizet elv: „Aki a környezetben kárt okoz, köteles azt – törvényben meghatározottak szerint – helyreállítani, vagy a helyreállítás költségét viselni.”

A XXI. cikk (3) bekezdése pedig fontos hulladék-gazdálkodási szabályt erősít meg, mely szerint: „Elhelyezés céljából tilos Magyarország területére szennyező hulladékot behozni.”

Az 1995. évi LIII. törvény a Környezetvédelem általános szabályairól adja meg azt a jogi keretet, amely alapján a hétköznapi életben viszonyulni kell a környezetünkhöz, és ez a törvény fekteti le azt is, a 40. § (1) bekezdésében, hogy „A környezetvédelmi tervezés alapja a hatévente megújítandó, az Országgyűlés által jóváhagyott Nemzeti Környezetvédelmi Program.” (NKP) A Nemzeti Környezetvédelmi Programok 1997 óta biztosítják az ország környezetpolitikai céljainak és intézkedésinek átfogó keretét.

Jelenleg a 4. Nemzeti Környezetvédelmi Program alapján kell koordinálni a különböző fejlesztési programokat. A 2015-2020 közötti időszakra vonatkozó környezeti célok meghatározásánál fontos szempont volt, hogy azok összhangban legyenek az Országgyűlés által 2013 tavaszán elfogadott Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégiával, valamint biztosítani kellett a megújult stratégiai

irányítórendszernek való megfelelést is a Programnak. Szintén fontos szempont volt a 4. Nemzeti Környezetvédelmi Program kidolgozása során, hogy ez a Program fog szakmai alapjául szolgálni a környezetvédelmi célú Európai Unió fejlesztési források lehívásának.

Az NKP átfogó hazai stratégiai dokumentuma a környezetvédelemnek, és egyben keretet kell biztosítani a környezetügy valamennyi szakterületi stratégiájának, programjának és tervének. A teljesség igénye nélkül legyen itt egy felsorolás, hogy jelenleg mely különböző stratégiák és programok célkitűzéseit integrálja az NKP, illetve ad útmutatást a kidolgozásukhoz:

- A biológiai sokféleség megőrzésének nemzeti stratégiája
- Nemzeti Környezettechnológiai Innovációs Stratégia
- Nemzeti Vízstratégia
- Magyarország Vízgyűjtő-gazdálkodási Terve
- Nemzeti Természetvédelmi Alapterv (Része az aktuális Nemzeti Környezetvédelmi Programnak)
- Országos Hulladékgazdálkodási Terv
- Vásárhelyi Terv Továbbfejlesztése
- Egyedi Szennyvízkezelés Nemzeti Megvalósítási Programja
- Ivóvízbázis-védelmi Program
- Országos Ivóvízminőség-javító Program
- Országos Környezeti és Kármentesítési Program

Természetesen nem lehet figyelmen kívül hagyni más társadalmi-gazdasági ágazatokhoz kapcsolódó speciális környezetvédelmi igényeket, így a NKP-nak ezekre is tekintettel kell lennie, és az ezekre a területekre kidolgozott stratégiai dokumentumok főbb célkitűzéseit is integrálnia kell.

- Nemzeti Energiastratégia
- Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia
- Nemzeti Közlekedési Stratégia
- Nemzeti Vidékstratégia
- Magyarország Megújuló Energia Hasznosítási Cselekvési Terve
- Magyarország II. Nemzeti Energia-hatékonysági Cselekvési Terve
- Nemzeti Erdőprogram

Az is elengedhetetlenül fontos, hogy a környezeti szempontok ezekbe az ágazati politikákba, programokba is beépüljenek.

A megújított környezetvédelmi programban megvalósítandó feladatok

Mielőtt részletekbe bocsátkoznánk meg kell állapítani, hogy Dunaszeg község önkormányzatának képviselő-testülete az előző települési környezetvédelmi program elfogadása óta igyekezett következetesen végrehajtani azokat a megvalósításra javasolt feladatokat, amelyek egyértelműen előre mozdították a település környezetállapotának a javítását.

Ebből az következik, hogy az elkövetkező években, már az is komoly feladatot fog jelenteni a falu számára, hogy szinten tartsák, rendszeresen karbantartsák az eddig kialakított, vagy a környezetvédelmi program megvalósítása során felújított területeket, épületeket.

A 4. Nemzeti Környezetvédelmi Programban felsorolt stratégia célok sorrendjében tekintsük át, hogy melyek azok a területek, amelyeken a megújított környezetvédelmi program alapján tovább lehetne lépni, és érdemes lenne az eddig elért eredmények alapján további fejlesztéseket végrehajtani.

Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek a javítása

A levegőminőség javítása

A falu ezen a szakterületen alapvetően kedvező helyzetben van, mert a levegő minőségét tekintve nem lehet okuk különösebben panaszra. Ipari eredetű levegőszennyezés nincs a faluban, legalábbis

az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer adatbázisában 2015-re vonatkozóan nem lehetett emissziós adatokat találni.

A közlekedési eredetű légszennyezés már nagyobb problémát jelenthetne, mert az átmenő forgalom szinte folyamatosan növekszik, bár még elég messze van a községen áthaladó 1401-es főút az átbo-csátó képességének a határától.

Vélhetőleg a közlekedési eredetű légszennyezésnél nagyobb problémát okozhat a településen az al-lergén pollenek koncentrációjának évszakos változása. Ezen hatás csökkentése érdekében célszerű lenne egy járőrszolgálatot szervezni, és a járőrök jelzése alapján intézkedni az esetleg gondozatlanul hagyott területek megtisztításáról.

Meg kell még említeni a beltéri levegőminőséget is, amely az elavult nyílászárók energiamegtakarí-tás célú cseréje után tud jelentősen megváltozni. Az új, modern nyílászárók gyakorlatilag már lég-mentes zárást tudnak biztosítani, így a korábbi típusoknál meglévő légcserle lehetősége nullára csök-ken, és annak érdekében, hogy a helyiségben tartózkodók számára biztosítani lehessen a megfelelő minőségű levegőt, vagy elkerülhető legyen az esetleg kialakuló penészfoltok megjelenése, célszerű szellőztető rendszereket kialakítani.

Mindenek előtt célszerű felmérni az önkormányzati kezelésben lévő ingatlanok légtömorségi álla-potát, és utána lehet meghozni a döntést, hogy szükség van-e, és ha igen akkor milyen típusú, és mekkora kapacitású szellőző berendezés beépítésére van szükség.

Nem feltétlenül a beltéri levegőminőséghez tartozna a régi óvoda épületének a felújítása, de abból a nézőpontból megközelítve, hogy a jelenleg kihasználatlanul – a 2-es helyrajzi számú ingatlanon – álló épület felújításával, és új funkciót találva találva neki, egyértelműen javulna a belső terében lévő levegő minősége.

Az Önkormányzat elképzelése szerint az épületet, a felújítását követő funkcióváltás után, idősök napközi otthonaként hasznosítanák.

Zajterhelés csökkentése

Az 1401-es út községi átkelési szakaszán jelentkezhet alapvetően ez a probléma. Amennyiben a főút mellett lakók úgy érzik, hogy egyre kevésbé tudják elviselni a falun áthaladó gépjárművek által elő-idezett zajt és rezgést, akkor mindenek előtt meg kell rendelni a Győr-Moson-Sopron Megyei Kor-mányhivatal Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztályától egy ellenőrző mérési sorozatot, és annak birtokában lehetne továbblépni, és szükség esetén pályázati lehetőségeket keresni zajvédő falak, vagy növényzet telepítésére.

Környezet és egészség

A falu határában a Mosoni-Duna partján kialakult egy szabad strand, amelyhez az Önkormányzat 2005-ben elkészítette a strand és a csónakkikötő terveit. Annak érdekében, hogy a strandidőszak-ban a helyi lakosok és az esetleg ideérkező vendégek biztonságosan használhassák a Mosoni-Duna strandját rendszeresen ellenőriztetni kell a vízminőséget. Amennyiben ezt a felügyeleti szerv nem végzi el hivatalból, akkor erre a célra érdemes évente elkülöníteni akkora összeget, amely egész időnyre fedezi a vízminőségi vizsgálatok elvégzését, mert egy esetleges fertőzés nagyon jelentős mértékben rombolhatná a községről kialakult pozitív képet a fürdővendégek körében.

Zöldfelületek védelme

Mivel már eddig is nem kevés energia, és költség ráfordításával példamutató módon fejlesztette a község Önkormányzata a település zöldfelületeit, az elkövetkező évek egyik folyamatos, és fontos feladata lesz ezeknek a parkoknak a karbantartása. Erre értelem szerűen évről évre biztosítani kell a karbantartáshoz, szinten tartáshoz szükséges fedezetet, és a havi munkaterv szerint el kell végezni a növények ápolását.

Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata

Természetvédelmi oltalom alatt álló területek és természeti értékek kezelése, fenntartása, őrzése

Dunaszeg igen fontos, ha nem a legfontosabb természeti értéke a Morotva tó, és vele közvetlen kapcsolatban lévő egykori kavicsbánya tó. A 2003-ban kiépített tanösvény nagyon szépen feltárja a két vízfelület természeti értékeit, és kilátó nagyon jó lehetőséget biztosít mind vízi madarak megfigyelésére, mind a vizes élőhely növény és állatvilágának megfigyelésére. A tanösvény tájékoztató tábláit azonban a kialakítása óta eltelt másfél évtized alatt kikezdte az idő vas foga, és bizony ráférne a táblákra egy alapos felújítás. Ezt akár iskolai foglalkozásokkal összekötve is el lehetne végezni, így a gyerekek egyrészt jó időben kint lennének a szabad levegőn, másrészt megtanulhatnák a fafelületek karbantartásának apró fortélyait.

A tanösvény felújítása több célt is szolgálhatna. Részévé válhatna a környezettudatos nevelésnek, hiszen környezetismeret, vagy természettudomány órákon a gyerekek végigjárva a tanösvényt nagyon kellemes körülmények között ismerhetnék a tavak környékének növény és állatvilágát. Rekreatív célokat szolgálhatna, mert ha valaki naponta elsétálna a kilátóig, majd felmenne nézelődni egy kicsit, aztán hazasétálna, ezzel már igen sokat tehetne az egészsége megőrzéséért.

Nem szabad elfeledkezni azonban az ökoturizmus lehetőségétől sem, hiszen akár vízitúrázóként, akár kerékpárral érkezik valaki, de ha még éppen autóval jönne, és letenné az autóját a Petői utcában, és csak onnan sétálna el a tanösvényen a kilátóig, már ilyen esetben is sok érdekes látnivalóval gazdagodva térhetne vissza az autójához, és folytathatná az útját. Ehhez természetesen jelentős marketing tevékenységet kellene először folytatni, hogy aki elindul Győrből a Szigetköz belseje felé, akkor ne csak a lipóti fürdő jusson az eszébe, hanem a dunaszegi Morotva tó is.

Az erőforrás-takarékosság és -hatékonyság javítása a gazdaság zöldítése

Energiatakarékosság és -hatékonyság javítása

A napelemek üzemeltetése során eddig szerzett rendkívül kedvező tapasztalatok alapján az Önkormányzat tervezi további napelemes rendszerek telepítését is. Erre a célra már ki is választottak két ingatlant – a 750-es helyrajzi számon található iskola, valamint 656/27-es helyrajzi számon elhelyezkedő óvoda és bölcsőde épületét – ahová, amint ismét meghirdetnek olyan pályázati lehetőséget ahol további napelemes rendszerek telepítésére lehet pályázni, máris be fogja nyújtani a pályázatát az Önkormányzat.

Abban az esetben ha valóban sikerülne további napelemrendszereket telepíteni a kiszemelt épületekre, akkor nemcsak az energiatakarékossági programnak felelne meg a falu, hanem az üvegházhatású gázok csökkentése, felkészülés az éghajlatváltozás hatásaira című témakörben is el lehetne könyvelni az elért eredményeket.

Szintén az energia-megtakarítást célzó programnak lehetne tekinteni az önkormányzati fenntartásban lévő épületek esetében, ha a következő fűtéskorszerűsítés alkalmával hőszivattyúkkal váltanák ki a gázkazánokat. Nyilván ilyen technológia váltás alkalmával nagyon körültekintően kell méretezni a rendszert, mert nem célszerű az épületgépész szakmában korábban gyakran alkalmazott 20-25 %-os rátartással számolni a fűtési hőigényt.

Napjainkban már olyan korszerű levegős hőszivattyúkat is forgalmaznak, amelyeknek a teljesítménygörbéje egészen -20 °C-ig szinte változatlan, vagyis gyakorlatilag leadja a névleges fűtési teljesítményét, majd ha ez alá csökkenne a hőmérséklet, akkor bekapcsol egy fűtőpatront annak érdekében, hogy az alacsonyabb hőmérséklet esetén is le tudja adni a névleges teljesítményét

Közlekedés és környezet

A már meglévő szigetközi kerékpárútra alapozva, a nagyobb városoknál már tapasztalható ösztönzőrendszert érdemes lenne kipróbálni a Szigetköz belső falvaiban is, vagyis valamilyen motiváló

juttatásokkal kellene ösztönözni a munkavállalókat, hogy kerékpárral járjanak át az esetleg a szomszéd, vagy akár a második faluban lévő munkahelyükre. Ha ez megvalósulna, akkor ismét kettős hasznot lehetne elkönyvelni, ennek a programnak a teljesítésével. Egyrészt, jelentősen csökkenhetne a közlekedési eredetű környezetszennyezés, hiszen autók helyett kerékpárokkal járnának a munkába az emberek, akár még 8-10 km-es távolságra is, másrészt pedig ezúttal is érvényesülne a rendszeres testmozgásból eredő egészségvédő hatás.

Turizmus - ökoturizmus

Volt már szó a környezet és egészség témájú programjavaslatnál a Mosoni-Dunán kialakult szabad strandra vonatkozóan az Önkormányzat már 2005-ben elkészítette a strandra vonatkozó terveket.

A jelenlegi terveik között is szerepel egy vizes beruházás lehetősége, ráadásul ezt szeretnék belátható időn belül meg is valósítani. A 08/2-es helyrajzi számú vízparti ingatlanon hoznának létre egy vízturisztikai pihenő helyet, ahol megfelelő infrastruktúrát is kiépítenének. Ennek keretében megépülne egy közösségi tér, készülne egy szociális blokk, valamint építenének egy csónaktárolót is.